

Asia: VN/5125/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Ilmatieteen laitoksesta annetun lain ja Puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maanmittauslaitos kiittää mahdollisuudesta lausua liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntöön hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi Ilmatieteen laitoksesta annetun lain sekä Puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta.

Maanmittauslaitos lausuu asiassa seuraavaa.

Esityksen tavoitteena on valmistella lainsäädännön muutokset, joilla Suomeen perustetaan kansallinen avaruustilannekeskus. Avaruustilannekuvan tuottamistehtävään osallistumisesta säädettäisiin eräiden viranomaisten mukaan lukien Maanmittauslaitoksen lakisääteinen tehtävä. Keskus olisi viranomaisyhteistyöalusta, jossa operatiivinen toiminta tapahtuisi Ilmatieteen laitoksen, Maanmittauslaitoksen ja Puolustusvoimien tiiviissä yhteistyössä sekä jatkuvassa kaksisuuntaisessa vuorovaikutuksessa avaruustilannetiedon viranomaiskäyttäjien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Avaruustilannekeskus toimisi käytännössä virtuaalisesti eli toiminnallisesti eri toimipisteisiin hajautettuna. Tarkoituksena on, että avaruustilannekeskuksen perustaminen voitaisiin aloittaa vuoden 2025 alusta.

Esityksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön alainen Maanmittauslaitos tukisi laitoksen muiden tehtävien lisäksi perustettavan avaruustilannekeskuksen molempien eli siviili- ja sotilasjohtokeskusten toimintaa tuottamalla niille kansallista avaruustilannekuvaa hallinnoimillaan lähiavaruuden havainnointijärjestelmillä. Avaruustilannekeskus päivittäinen toiminta ja siihen liittyvä tiedonsiirto tapahtuisi verkkoyhteyksien yli. Tällöin ovat keskiössä turvallisten ja toimivien tiedonsiirtoyhteyksien rakentaminen sekä toiminnassa käsiteltävän tiedon tietoturvalliset toimintamallit myös salassa pidettävien tietoaineistojen osalta.

Maanmittauslaitoksen kannalta perustettavan kansallisen avaruustilannekeskuksen havainnointikyvykyys edellyttää tarvittavan infran hankintaa. Valtion talousarviorahoituksen ohella tarvitaan myös EU:n investointi- tai muuta rahoitustukea. Kuten esityksen luonnostekstissä on sivulla 14 todettu, Maanmittauslaitoksen tutkimusasema Metsähovin uuden teholaserin hankintaan on EU SST - kumppanuuden rahoitussuunnitelmassa varattu 300 000 euron investointituki EU:lta. Maanmittauslaitoksen tuotantovaiheen menoerät koostuisivat operatiivisen toiminnan resurssitarpeista sekä laserin arvioiduista ylläpitokustannuksista, joilla pystyttäisiin tuottamaan avaruustilannekeskukselle tarpeellinen havainnointi. Taloudelliset vaikutukset sisältäen tuotantovaiheen on Maanmittauslaitoksen osalta esitetty oikein.

Maanmittauslaitos kannattaa kansallisen avaruustilannekeskuksen perustamista ja Maanmittauslaitoksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muutosta, jossa sille lisättäisiin tehtäväksi Suomen kansallisen avaruustilanteen hallinnointi.

Mikkonen Soile
Maanmittauslaitos - Pääjohtajan sijaisena Ylijohtaja Petri Korpinen ja
Johtava asiantuntija Kristian Holmén